

ZAVRŠNI IZVJEŠTAJ ŽIRIJA

KONKURS ZA IDEJNO ARHITEKTONSKO RJEŠENJE ISTOČNE TRIBINE GRADSKOG STADIONA U PODGORICI

Glavni grad Podgorica
Ul. Njegoševa, br. 13, Podgorica
Crna Gora
www.podgorica.me

1. OSNOVNI PODACI O KONKURSU

1.1. Naziv konkursa

Konkurs za idejno arhitektonsko rješenje istočne tribine gradskog stadiona u Podgorici

1.2. Naziv raspisivača konkursa

Glavni grad Podgorica

Ul. Njegoševa, br. 13, Podgorica

Crna Gora

www.podgorica.me

2. CILJ KONKURSA

Cilj sprovođenja javnog konkursa je dobijanje kvalitetnog arhitektonskog rješenja nove istočne tribine gradskog stadiona sa pratećim sadržajima, u svemu prema važećim UEFA i FIFA standardima. Izgradnja istočne tribine u okviru postojeće strukture stadiona, nalaže rješenje koje će se adekvatno uklopiti u izgrađeni ambijent ali i dodatno oplemeniti predmetni prostor. Od konkursnih radova se očekuje funkcionalno rješenje planiranih programskih sadržaja sa istaknutim oblikovnim kvalitetima.

3. OBLIK KONKURSA

Konkurs za idejno arhitektonsko rješenje je nacionalni, opšti, jednostepeni i anonimni.

4. SASTAV ŽIRIJA I IZVJESTILACA

Članovi konkursnog žirija su:

1. **Dragan Vuković**, glavni državni arhitekta, predsjednik žirija;
2. **Slavica Vučković**, arhitektica, član žirija;
3. **Jurij Sadar**, arhitekta, član žirija;
4. **Dejan Savićević**, predsjednik FSCG, član žirija;
5. **Filip Aleksić**, glavni gradski arhitekta Glavnog grada Podgorica, član žirija;
6. **Miljan Barović**, sekretar Sekretarijata za planiranje prostora i održivi razvoj Glavnog grada Podgorica, član žirija;
7. **Miloš Antić**, pomoćnik sekretara za kulturu i sport Glavnog grada Podgorica, član žirija.

Stručni izvjestioci konkursa su: Andrijana Pavićević, arhitektica, i Stefan Đukić, arhitekta, Glavni grad Podgorica.

5. IZVJEŠTAJ O RADU ŽIRIJA

Shodno odredbama Pravilnika o načinu i postupku raspisivanja i sprovođenja javnog konkursa za idejno arhitektonsko rješenje („Sl. list CG“, br. 19/18), izvršene su sve definisane etape žiriranja, zaključno sa donošenjem Odluke žirija o rangiranim radovima.

Shodno Izvještaju o pristiglim radovima, žiri je konstatovao da je u Raspisom konkursa definisanom roku dostavljeno ukupno 10 (deset) radova. Izvjestioci su u prisustvu jednog od članova žirija izvršili otvaranje, pregled i razvrstavanje pristiglih radova 16. septembra 2020. godine. Svi radovi su uključeni u dalji tok žiriranja.

Izvjestioci su preuzeli koverta sa naznakom „PODACI O AUTORU“ na dalje čuvanje.

Žiri je sve vrijeme radio u kompletnom sastavu, poštujući smjernice Pravilnika o načinu i postupku raspisivanja i sprovođenja javnog konkursa za idejno arhitektonsko rješenje, kao i Odluku o raspisivanju konkursa i Raspisom konkursa.

6. TOK RADA ŽIRIJA

Sjednica žirija u punom sastavu, u prisustvu izvjestilaca, održana je 28. i 29. septembra 2020. godine, u prostorijama Glavnog grada Podgorica.

Na sjednici žirija, izvršena je temeljna analiza radova, njihova međusobna komparacija i valorizacija shodno kriterijumima utvrđenim Raspisom konkursa. Nakon sprovedenog vrjednovanja i glasanja, odlučeno je o finalnom plasmanu pristiglih radova. Žiri je razmatrao sve pristigle radove.

Odlukom žirija PRVA NAGRADA dodijeljena je radu pod šifrom **DID111** (osvojeno 87 bodova), DRUGA NAGRADA dodijeljena je radu pod šifrom **EMG135** (osvojeno 82 boda), TREĆA NAGRADA radu pod šifrom **SPG123** (osvojeno 75 bodova), kao i jedan OTKUP za rad pod šifrom **VIG017** (osvojeno 58 bodova).

Na sjednici je definisana i formulisana Odluka žirija i Završni izvještaj, koji su potpisani na sjednici, nakon čega se pristupilo otvaranju koverti sa naznakom „PODACI O AUTORU“.

7. IZVJEŠTAJ ŽIRIJA O KONKURNIM RADOVIMA

PRVA NAGRADA Rad pod šifrom **DID111**

Bodovna tabela shodno utvrđenim kriterijumima:

<i>Prostorni kriterijum:</i>	27 bodova
<i>Programski kriterijum:</i>	25 bodova
<i>Ekonomski kriterijum:</i>	10 bodova
<i>Estetski kriterijum:</i>	12 bodova
<i>Ekološki kriterijum:</i>	13 bodova
Ukupno:	87 bodova

Rad je na najbolji način odgovorio traženim uslovima Konkursa, čime se izdvojio od ostalih pristiglih radova. Kvaliteti ovog idejnog rješenja ogledaju se u dobro uspostavljenim linijama kretanja svih korisničkih grupa, postavljene na logičan i racionalan način, sa jasnim distributivnim čvorištima, a posebna pažnja je posvećena kretanju i (ne)zadržavanju gledalaca, posebno sa aspekta bezbjednosti. U tom kontekstu dobro su postavljene vertikalne komunikacije – stepeništa za publiku, koja omogućavaju direktno, brzo i efikasno “punjenje” i “pražnjenje” tribine, prije i poslije utakmice, bez mogućnosti nepotrebnog zadržavanja publike unutar objekta. Sve površine namijenjene publici su jasno odvojene od ostalih sadržaja u objektu, protočne i jednostavne za korišćenje, a etaža pristupa publike, na koti +6.00m omogućava i vizure ka brdu Gorica. Komercijalni sadržaji, smješteni na fasadi objekta, razvijeni su kroz dva nivoa (prizemlje+galerija) i predviđeni su za korišćenje sa formiranog javnog prostora - trga, čime je izbjegnuto, u praksi već više puta dokazano, izuzetno nepogodno i neproduktivno “uvlačenje” tih sadržaja dublje unutar objekta, u prostor ispod tribina. Konstruktivni sklop objekta, racionalno i logično postavljen, glavni je nosilac arhitektonskog oblikovanja objekta, što u potpunosti odgovara karakteru fudbalskog stadiona, a istovremeno je postignuto i uspješno vizuelno uklapanje u već postojeću, prilično raznorodnu, stadionsku strukturu. U tom smislu, istočna tribina uspješno funkcioniše i kao samostalan objekat, i kao dio cjeline stadiona.

Materijalizacija objekta je racionalna i u potpunosti odgovara namjeni. Manji nedostaci ovog rješenja odnose se na, inače dosta kompleksnu zadatak organizaciju saobraćaja, i to na etaži prizemlja, i mogle bi da se unaprijede u daljoj razradi, kroz izradu idejnog odnosno glavnog projekta. Ulazni plato – trg, koji je namjenski osmišljen kao čist prostor zbog bezbjednijeg kretanja više od 6.000 osoba u kratkom vremenskom periodu, što je sasvim prikladno namjeni, u daljoj razradi bi mogao dobiti adekvatne elemente zelenila i urbanog mobilijara koji neće narušiti njegovu primarnu funkciju bezbjedne distribucije i kretanja korisnika. Mehanizme za ulaz i kontrolu publike, postavljene na ulazima treba dislocirati više ka unutra kako bi se ostvarila komfornija “tampon” zona na ulasku. Na istoj etaži u daljoj razradi predvidjeti adekvatne mobilne pregrade (zatvaranja) kako bi se uspješnije kontrolisao protok vazduha, posebno u zimskom periodu.

DRUGA NAGRADA: Rad pod šifrom EMG135

Bodovna tabela shodno utvrđenim kriterijumima:

<i>Prostorni kriterijum:</i>	24 boda
<i>Programski kriterijum:</i>	25 bodova
<i>Ekonomski kriterijum:</i>	9 bodova
<i>Estetski kriterijum:</i>	12 bodova
<i>Ekološki kriterijum:</i>	12 bodova
Ukupno:	82 boda

Rad posjeduje funkcionalne i oblikovne kvalitete, postignute formiranjem adekvatnih funkcionalnih cjelina kao i kompaktne fasadne ravni prema pristupnom platou, što ga odvaja od ostalih konkursnih rješenja. Međutim, ima i izvjesnih nedostataka, posebno u linijama kretanja publike. Formiranje dva nivoa na pristupnom trgu predstavlja dobar funkcionalno-oblikovni pristup u nižim etažama, koncipiran sa ciljem odvajanja sadržaja i linija kretanja različitih korisničkih grupa. Međutim, odvajanje glavnih komunikacija za pristup tribinama na prvom i trećem spratu, zbog čega su

komunikacije koje povezuju prvi i treći sprat zatvorenog tipa, otežavaju i značajno usporavaju kretanje publike. Formiranje V.I.P. zone na drugom spratu predstavlja izuzetno poželjnu poziciju za smještaj tog dijela sadržaja, posebno sa aspekta vizuelnog komfora te korisničke grupe, ali se negativno odrazilo na pozicioniranje zona i stepeništa za kretanje publike. Formiranje zelenog trga iznad podzemne garaže predstavlja dobar funkcionalno-oblikovni koncept rješavanja novoformiranog javnog prostora. Formiranjem više mikro-ambijenata, uvođenje vode i sl., sadržaji su koji predstavljaju značajnu dopunu postojećih sadržaja te vrste u gradu, posebno u kontekstu pristupa zelenoj zoni brda Gorica. Međutim, pretjerano usitnjavanje ove površine negativno je sa aspekta bezbjednosti primarnih korisnika – gledalaca, posebno u kratkom vremenu "pražnjenja" tribina koje primaju nešto više od 6.000 gledalaca. Takođe, načelno dobar koncept denivelisanja prostora trga nije dovoljno iskorišćen, budući da su komercijalno-ugostiteljski sadržaji smješteni isključivo unutar objekta (izuzev jednog), blokirani zatvorenim jezgrima, nesagledivi spolja i teže dostupni, zbog čega bi njihova upotreba u realnosti bila vrlo upitna.

TREĆA NAGRADA: Rad pod šifrom SPG123

Bodovna tabela shodno utvrđenim kriterijumima:

<i>Prostorni kriterijum:</i>	22 boda
<i>Programski kriterijum:</i>	23 boda
<i>Ekonomski kriterijum:</i>	9 bodova
<i>Estetski kriterijum:</i>	10 bodova
<i>Ekološki kriterijum:</i>	11 bodova
Ukupno:	75 bodova

Rad ima funkcionalne i oblikovne kvalitete, postignute formiranjem adekvatnih funkcionalnih cjelina kao i kompaktnom volumetrijom, slično radu pod šifrom EMG135. Pored toga, rad posjeduje i vrlo interesantan i inovativan pristup u dijelu organizacije saobraćaja, uvođenjem skrivene servise saobraćajnice uz objekat. Međutim, uvedena kolska saobraćajnica ne opravdava u potpunosti funkciju koja joj je data, budući da se koristi isključivo za prolaz i zadržavanje autobusa. Njeno uvođenje bilo bi poželjno i opravdano ako bi ona omogućila i pristup nekim drugim sadržajima (npr. ulaz-izlaz iz garaže i sl.), i time rasteretila ostale segmente parcele. Linije kretanja svih korisničkih grupa su jasno odvojene, ali je linija kretanja gledalaca izlomljena što uslovljava promjene pravaca čime se značajno usporava kretanje i snalaženje publike unutar objekta, budući da je predviđena unutrašnja distribucija gledalaca. Komercijalni sadržaji su smješteni unutar objekta, nesagledivi spolja, što se takođe smatra nepovoljnim sa aspekta zakupa i upotrebe tih prostora. Podignuti zeleni plato, formiran iznad pozemne etaže, je dobar prostorno-oblikovni koncept, a širokim pristupnim stepeništima omogućen je jasan i nesmetan protok publike i u periodima maksimalnog broja korisnika. U oblikovnom smislu, objekat se dobro nadovezuje na postojeću arhitekturu i strukturu stadiona, i kao samostalan volumen, i kao dio prostorne cjeline, što ga dodatno izdvaja od ostalih konkursnih rješenja.

OTKUP: Rad sa šifrom VIG017

Bodovna tabela shodno utvrđenim kriterijumima:

<i>Prostorni kriterijum:</i>	17 bodova
<i>Programski kriterijum:</i>	16 bodova
<i>Ekonomski kriterijum:</i>	2 boda
<i>Estetski kriterijum:</i>	11 bodova
<i>Ekološki kriterijum:</i>	12 bodova
Ukupno:	58 bodova

Rad ima sasvim inovativan funkcionalno-oblikovni koncept koji ga, i pored izvjesnih funkcionalnih nedostataka, čini jedinstvenim, a time i klasifikuje za kategoriju otkupa. Specifična i originalna koncepcija ogleda se u formiranju oblikovno "čiste" volumetrije koja ne dozvoljava pretpavanje dodatnim, pratećim sadržajima; zatim, u jasnim, oblikovno naglašenim stepeništima i jednostavnim linijama kretanja, kao i u odabiru atraktivnih konstruktivnih nosača, čija se oblikovnost uspješno uklapa sa ostalim primijenjenim oblikovnim i konstruktivnim elementima (nadstrešnice i sl.). Iako sveukupna volumetrija i karakter objekta ne odgovaraju postojećem kontekstu, postignut je iznenađujuće dobar prostorni efekat, zbog čega se ovo rješenje izdvaja od ostalih konkursnih rješenja i zavređuje posebnu pažnju.

RADOVI KOJI NISU DOBILI NAGRADE

1. Rad sa šifrom **A0A0A0**

Bodovna tabela shodno utvrđenim kriterijumima:

<i>Prostorni kriterijum:</i>	10 bodova
<i>Programski kriterijum:</i>	16 bodova
<i>Ekonomski kriterijum:</i>	7 bodova
<i>Estetski kriterijum:</i>	8 bodova
<i>Ekološki kriterijum:</i>	8 bodova
Ukupno:	49 bodova

Rad posjeduje dobru segregaciju svih potrebnih sadržaja, kao i linija kretanja svih korisničkih grupa. Oblikovno-konstruktivno rješenje je racionalno, međutim finalni efekat ipak rezultura akontekstualno, kako prema postojećim segmentima ostatka stadiona, tako i prema širem kontekstu, posebno u dijelu oblikovno naglašenih bočnih fasada. U funkcionalnom smislu parkiranje autobusa na uličnom stajalištu nije prihvatljivo, iz organizacionih i bezbjedonosnih razloga. Negativni efekti smještanja komercijalnih sadržaja unutar objekta ublaženi su formiranjem bočnih ulaza i linearnom protočnošću tog dijela prostora koji u svemu ima karakter tržnog centra, ali ne potpomažu aktiviranje javnog prostora ispred objekta - trga, koje je vrlo poželjno u periodima kada stadion nije u javnoj funkciji.

2. Rad sa šifrom **070509**

Bodovna tabela shodno utvrđenim kriterijumima:

<i>Prostorni kriterijum:</i>	8 bodova
<i>Programski kriterijum:</i>	15 bodova

<i>Ekonomski kriterijum:</i>	4 boda
<i>Estetski kriterijum:</i>	4 boda
<i>Ekološki kriterijum:</i>	10 bodova
Ukupno:	41 bod

Rad pokazuje vrlo studiozan pristup autora/ki, posebno u dijelu rješavanja tribina, kako sa arhitektonskog, tako i sa konstruktivnog aspekta, kao i u dijelu energetske efikasnosti objekta. Međutim, postoje funkcionalni nedostaci koji se ogledaju u predviđenom dominantnom boravku publike u zatvorenom prostoru, nedovoljno artikulisanim linijama kretanja, smještaju komercijalnih sadržaja unutar objekta a time i smanjene mogućnosti aktiviranja javnog prostora. Takođe, oblikovni aspekti su nezadovoljavajući, predviđena envelope djeluje nepotrebno komplikovano i krajnje akontekstualno, što nije prihvatljivo za postojeći uži i širi prostorni kontekst.

3. Rad sa šifrom **VPL178**

Bodovna tabela shodno utvrđenim kriterijumima:

<i>Prostorni kriterijum:</i>	9 bodova
<i>Programski kriterijum:</i>	11 bodova
<i>Ekonomski kriterijum:</i>	5 bodova
<i>Estetski kriterijum:</i>	4 boda
<i>Ekološki kriterijum:</i>	6 bodova
Ukupno:	35 bodova

Rad posjeduje niz funkcionalnih opterećenosti i nedosljednosti, koje dodatno komplikuju i inače kompleksne sadržaje i njihovo međusobno uklapanje. Uvođenje unutrašnje ulice zajedno sa ostalim kolskim pristupima dodatno opterećuje pristupnu zonu – plato, otežava i spoljne linije kretanja smanjujući raspoloživu površinu. U oblikovnom smislu, objekat je takođe nedovoljno promišljen, ostavljajući utisak pomalo površne proizvoljnosti, koja ne korespondira sa kontekstom.

4. Rad sa šifrom **000152**

Bodovna tabela shodno utvrđenim kriterijumima:

<i>Prostorni kriterijum:</i>	9 bodova
<i>Programski kriterijum:</i>	9 bodova
<i>Ekonomski kriterijum:</i>	6 bodova
<i>Estetski kriterijum:</i>	4 boda
<i>Ekološki kriterijum:</i>	6 bodova
Ukupno:	34 boda

Rad ima niz funkcionalnih nedostataka, posebno u organizaciji garažnih prostora, linija kretanja, formiranju vertikalnih komunikacija (aspekt protiv-požarne zaštite i sl.). Upotreba čelične konstrukcije i ostalih funkcionalno-konstruktivnih elemenata, dominantno u bijeloj boji, predstavlja prihvatljiv odgovor na temu stadiona, ali rad odaje utisak opšte nerazrađenosti, pored programskog i

u oblikovnom smislu. Tretman javnog prostora je takođe nedovoljno promišljen, ispresijecan kolskim prilazima.

5. Rad sa šifrom **23011023**

Bodovna tabela shodno utvrđenim kriterijumima:

<i>Prostorni kriterijum:</i>	8 bodova
<i>Programski kriterijum:</i>	10 bodova
<i>Ekonomski kriterijum:</i>	6 bodova
<i>Estetski kriterijum:</i>	4 boda
<i>Ekološki kriterijum:</i>	5 bodova
Ukupno:	33 boda

Oblikovni koncept ovog rada je u potpunosti van programskog konteksta kakav je fudbalski stadion. Upotreba savremenog ornamentalnog tretiranja fasade se nadovezuje na izrazito prirodni kontekst brda Gorica, pojedini djelovi i elementi fasada su, posmatrani van ovako specifičnog programskog konteksta, dopadljivi, ali u ovom slučaju krajnje neprihvatljivi. Pored toga, programski uslovi nisu ispoštovani i primjetna je nedovoljna razrađenost u svim segmentima i aspektima.

6. Rad sa šifrom **PLAVI**

Bodovna tabela shodno utvrđenim kriterijumima:

<i>Prostorni kriterijum:</i>	6 bodova
<i>Programski kriterijum:</i>	8 bodova
<i>Ekonomski kriterijum:</i>	3 boda
<i>Estetski kriterijum:</i>	4 boda
<i>Ekološki kriterijum:</i>	7 bodova
Ukupno:	28 bodova

Rad ima više funkcionalno-oblikovnih problema. Najuočljiviji je vrlo maštovit pristup u oblikovanju i tretiranju nadstrešnica, ali potpuno van konteksta, kako u oblikovnom tako i u funkcionalnom smislu, s obzirom da tako definisana nadstrešnica ne omogućava dovoljnu pokrivenost tribina.

8. RANG LISTA

Formirana je konačna rang lista sa preraspodjelom nagrada i otkupa na sljedeći način:

Prva nagrada – rad pod šifrom **DID111**

- novčana naknada u iznosu 20.000,00 eura

Druga nagrada – rad pod šifrom **EMG135**

- novčana naknada u iznosu 10.000,00 eura

Treća nagrada – rad pod šifrom SPG123

- novčana naknada u iznosu 5.000,00 eura

Otkup – rad pod šifrom VIG017

- novčana naknada u iznosu 1.500,00 eura

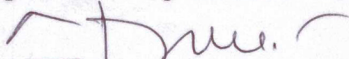
9. ZAKLJUČAK

Nakon potpisivanja Završnog izvještaja, žiri će zajedno sa izvjestiocima pristupiti otvaranju koverti sa naznakom „PODACI O AUTORU“, i utvrditi identitet autora konkursnih radova. Izvještaj o otvaranju koverti biće sastavni dio ovog Izvještaja.

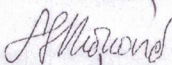
Podgorica, 29. septembar 2020. godine

Žiri u sastavu:

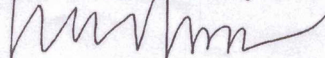
Dragan Vuković, glavni državni arhitekta, predsjednik žirija

Slavica Vučković, arhitektica, član žirija

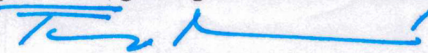
Jurij Sadač, arhitekta, član žirija

Dejan Savićević, predsjednik FSCG, član žirija

Filip Aleksić, glavni gradski arhitekta, član žirija

Miljan Barović, sekretar Sekretarijata za planiranje prostora i održivi razvoj, član žirija

Miloš Antić, pomoćnik sekretara za kulturu i sport, član žirija

